

Z
zpravodaj
vodních
skautů
a skautek

**KAPITÁNSKÁ
POŠTA**

HKVS
2001/2002
r o ě n í k

Kapitánská pošta 7

Obsah	strana
Jaro	1
Jubileum skautských pulců	2
T. G. Masaryk	3
Zpráva o situaci na vlnách Ústeckého kraje	4
Ahoj vodáci	4
Máme větší možnosti, než si myslíme	5
Ohrožují Prahu ještě dnes povodně?	5
Výstavba přehrad na Vltavě – Slapy	6–7
K chystané opravě Karlova mostu	6
Námořní tradice Slováků	8
Sklonění k vodě – 7. Peřej	9
Guadalcanal 4.	10
Experimentální archeologie: Nejen chlebem živ je člověk	11
HKVS hlásí	12–13
Kalendář skautských akcí	15
Registr skautských jachet	16
Státní plavební správa	16

---

*„Každý, kdo jsi členem rady
a přistupuješ k jednání o věcech veřejných,
odlož před těmito dveřmi své vášně,
hněv a násilí, nenávisť, náklonnost i pochlebenství
a podříd' své osobní zájmy prospěchu celku.
Bůh ti totiž odplatí podle toho,
jak ty budeš spravedlivý či nespravedlivý k jiným.*

Léta Páně 1595

Otloukej se, píšťaličko,
otloukej se, mízo-lízo,
nebudeš-li se otloukati,
budu na tě žalovati
krajskýmu pánu,
z korbele do džbánu,
a ze džbánu ke studnici,
přijdou na tě čtyři vlci,
pátá liška, šestej pes,
sežerou tě ještě dnes,
mízo-lízo zčerstva lez!

Z Čech

Říkadlo je házidlo přes bidlo.

Z Chodska

Jaro

Votlóké se, píšťalenko vrbová,
pojede do Hradiska pro drva
a z Hradiska k Slópo,
votoč se, holóbkó!
Holóbek se votočil
a máz piva natočil:
„Pite, pite, páni,
šak ste s nama známí!“
Páni pili, haž vepili,
pacholkovi nic nedali.
Pacholek šil žalovat
pražskymo králo,
král nebel doma,
bel na huře,
klókl tam talíře.
Huš, žabo, huš,
vrazím do tě nuž,
vrazím do tě zaviráček,
bodeš zpívat jako ptáček!

Z Hané

Jiří Řeháček - Mimoň

Jubileum skautských „Pulců“

Naším cílem není jen „pokořit“ přeje řek a prožívat kouzlo noci u táborových ohňů, ale také se snažit o věrné bratrské přátelství a styl života foglarovských hochů od Bobří řeky. „Dva roky činnosti našeho skautského oddílu uplynuly rychle jako voda v Ploučnici“, řekl mi kapitán 7. oddílu vodních skautů v Mímoně bratr Frenki. Právě proto jemu patří dnešní otázka. Co se vám za ty dva roky povedlo, kdy jste se stali ze suchozemských vlčat vodními skauty?

Povedlo se nám stmelit dobrou klukovskou partu, na kterou je vždy spolehnouti. Kluci se přestali bát vody, rychle se přizpůsobili a naučili se vodácké řemeslo. Za ten krátký čas jsme získali v závodě „Mladoboleslavský bobr“ 4. a 6. místo a v závodě „Kotorském“ na liberecké přehradě 5. a 6. místo. A to je na nováčky - vodáky hodně.

Z čeho máš za ty dva roky, jako kapitán vodáckého oddílu největší radost?

Mám radost z toho, že se kluci jen tak něčeho nezaleknou a navzájem si pomáhají. Kázeň se podstatně zlepšila a i skládají odborku „Plavec“, což je pro vodáky nutné. Uvědomují si, že voda nemá trámy. Není také už slyšet oslovování, které si do oddílu přinesli z ulice: „Vole....vole“. Nemenší radost mám z toho, že jsme si dali do pořádku naši klubovnu ve Skautském domě. Potěšili mě rodiče dětí, že nám přispěli na každou záchrannou vestu 200 korun. Dnes již mají všichni členové každý svoji oddílovou vestu v ceně cca 850 korun. Jsem rád, že mohu předávat třem nejlepším klukům v měsíčním hodnocení zdarma skautský časopis a že na něj už ve středisku máme.

Na co kluci - Pulci vzpomínají, co se jim ze všeho nejvíce líbilo a na co se těší?

Jsou to rozhodně letní tábory. Na tom posledním nám skončila celoroční hra „Ostrov pokladů“ s velkým úspěchem. Kluci jsou pyšní, že už nepoužívají pro znalost morseovky „taháky“. Rádi vyrábí rukodělné vánoční dárky pro náš jarmark a těší se na zájezd do Prahy, kde navštívíme technické muzeum, petřínské bludiště, vyšehradský Slavín a trhy na Staroměstském náměstí. Ze všeho ale je pro ně největším lákadlem naše řeka Ploučnice.

Jestlipak si píšete kroniku, abyste nezapoměli na všechna vaše prožitá dobrodružství?

Již z historických zápisů kluků v kronice, tedy v našem lodním deníku, vodních vlčat - Pulců se můžeme dočíst o prvních závodech „Mladoboleslavský bobr 2000“: „.....Konečně jsme na řadě my! Pádlá připravena ihned zabrat, každého začíná bolet břicho z nervozity, ale je tu už „Start!“. Jedem o můžeme. Naším úkolem bylo projet jednu bojku, pak druhou, stranou objet další a rychle do cíle. Konec!. Ale ještě to nemáme všechno za sebou. Musíme pokračovat dál. Běžme jako

s větrem o závod k malému smrku, kde přenášíme velká, těžká břemena, skáče z mostu do molitanu, pak provazovou lávku, bobrování a morseova. A je tu konec. Čas je stopnutý. Ale nebylo to všechno, ještě nás čekal test. Na nástupu a s vyhlášením výsledků jsme spokojeni. Vždyť to byl náš první závod. Posádka B za vedení „přístavného“ Michala obsadila 6. místo a posádka „kapitána“ Frenkiho místo čtvrté. Pro nás to byl první velikánský úspěch na vodě...“

Co vás čeká v dalším období, v roce 90. výročí založení českého Junáka?

Čeká nás společná výprava se Žabičkami ze 3. oddílu do Tisé u Ústí nad Labem a splavit řekku Sázavu. V každém případě, po dvou letech, závod vlčat a světlušek, ve kterém jsme byli nejprve v našem okrese na sedmém místě a předloni již na třetím. Letos, kdy pojedeme poprvé jako vodáci, tak chceme být lepší. Kluci se nejvíce těší na tábor, kdy budeme týden v Hradčanech a týden pojedeme na puťák po Ploučnici. Také jako aždý rok nezapomeneme na dormování lesní zvěře. Kluci připraví nadílku s kaštaný, žaludy, mrkve, malých jablíček a zrní.

Bilance činnosti 7. oddílu skautů je radostná.

Celá činnost je a bude velmi pestrá. Hry a soutěže, kde jsou nejdůležitější znalosti přírody, zručnost, postřeh, uzlování, šifrování i morseovka. Ale přece jenom voda je voda a tak se také jako vždy zúčastňujeme uzamykání a odemykání Ploučnice a v zimním období oupání v krytém bazénu. Pulci se rozhodli, že dají možnost i dalším dětem v Mímoně skautovat a tak chtějí rozšířit svoje řady o další lodní posádku o kluky, kteří se přihlásí, že se nebojí vody a umí držet partu. Co je ale nejdůležitější? Že Pulcům skautské záony přešly „do krve“ a tak pravda, věrnost, láska k lidem a k přírodě pro ně platí tak, jao platilo pro skauty před devadesáti lety, kdy byl založen český Junák.

První ormidelník 7. odd. „Slůně“ zhotovil maketu tábora a předal ji kapitánu Frenkimu, proto, že již dnes se připravují na léto.

T. G. Masaryk

7. 3. 1850 se narodil první československý prezident

Přesně před 152 lety, 7. března 1850 se narodilo v Hodoníně dítě, kterému osud předurčil stát se prvním prezidentem nového státu - Československa. Od patnáti let se mladík sám živil na studiích v Brně. Učitelům, kteří přes svůj nepopíratelný český původ servilně před vrchností „němčili“, bez obalu vmetl do tváře, co si o nich myslí. BYL vyloučen ze školy, ale příliš si z toho nedělal. Bránil přece správnou věc. Později připomínal, že v životě mnohokrát sváděl nejtěžší boje s lidmi, kteří ani v nejmenším nechápali, o jim říká. Slova, která by mnohé moudré hlavy mohly proti přesile pronášet i dnes; možná že každodenně.

Jako malý chlapec uviděl čeledína za statku, který se oběsil na klíce zámeckých vrat. Uložil si ten hrůzný zážitek do paměti; v roce 1881, v jedenatřiceti letech, uveřejnil sociologický spis s názvem Sebevražda, ze kterého dodnes čerpají vysokoškolští studenti. Když se stal poslancem říšské rady, nebral si u pultu servítky. Vždy říkal, co si myslí. Pravda byla pro něho vším, zákonem číslo jedna.

Když vystoupil proti pravosti Rukopisů, vysloužil si posměch. Urážek a bezmála fyzické inzultace se dočkal, když se postavil ve známé Hilsnerově aféře proti zfanatizovanému davu na stranu práva. V 64 letech místo do penze odešel do iziny, aby přesvědčil svět o právu malého národa na samostatnost. V roce 1935, při narůstajících zdravotních potížích, zaviněných vysokým věkem, se vzdal prezidentského úřadu. Po více než šedesáti letech to u nás, byť na mnohem nedůležitějších postech, nedikáže takřka nikdo, i když je na tom duševně mnohem hůř.

Jako mladý profesor se stal na jaře 1881 poslancem říšské rady. Nespokojoval se mechanickým zvedáním ruky v lavici, ale stále častěji se objevoval za řečnickým pultem. Bez obalu kritizoval mocnářství za násilnou politiku na Baláně. Skepticky se vyjadřoval k sociálnímu programu monarchie. Kde mohl, tam zdůrazňoval nutnost vzdělání. Výjimkou se pro něho nestala ani parlamentní půda. V několika ostrých projevech upozorňoval na to, že ve školách je potlačováno tvůrčí myšlení, přičemž přednost má biflování pouček, z nichž většinu student nikdy nebude v životě potřebovat.

Žádal, aby se ve školách mladí lidé naučili vnímat rásu a duchovní hodnoty, aby učitelé využívali místo bezduchých učebnic raději víc poezie, dramatické literatury, kvalitních periodik. Masaryk, který celý život jezdil na koni a „sokoloval“ až do posledních dnů, neopomněl připomenout nutnost rozvíjet tělesné zdraví, zkvalitnit výuku tělesné výchovy, aby vědění a zdraví šly ruku v ruce.

Koncem dvacátých let 19. století Válav Hanka, správce muzeálního knihovnického archivu, „našel“ šest českých psaných středověkých památek, z nichž neznámější se postupem času staly Rukopisy královédvorský a zelenohorský. Národ i většina učených hlav jásaly - hle, doklad o kulturní velikosti českého národa, který se tak tímto nálezem řadí

mezi nejvyspělejší evropské země! Dlouhá desetiletí na vědeckém poli šlehalo plameny vášnivých sporů o pravost Rukopisů.

V roce 1885 se do sporu zapojil i Masaryk. Měl o autenticitě Rukopisů důvodné pochybnosti a v mnoha článcích a vědeckých statcích se o tom zmiňoval. Zastánci pravosti, zaštiťující se národní cítě, jej napadli a zahrnovali bezpočtem urážek. Masaryk oponoval slovy, že čest národa si žádá především poznání pravdy. Důležitější je podle něho uznat omyl, než jej hájit. Univerzita jej odmítla jmenovat v roce 1886 řádným profesorem. Na nehorázné útoky tisku Masaryk odpověděl v časopise Čas přáním, aby naše žurnalistika byla potivá a všem protivníkům a aby pomáhala vést národ k práci a myšlení; aby konečně zmizely

nevědomost a nepoctivost. Ten článek z pera muže, který v boji o Rukopisy nakonec dokázal svou pravdu, vyšel 5. března 1888...

Ještě dávno nebyl prezidentem, když tvrdil, že nejdůležitější vlastností, potřebné k vedení státu, je charakter; právě charakteru udrtují společnost při životě. Masaryk věřil v mravnost lidstva, jakýsi „vyšší princip mravní“. Pak snad: „Aspoň doufat smíme, že zvítězí světlo nad tmou.“ V této souvislosti dodejme, že není pravda, že by upínal své naděje k Rusku, jak se mu snažili různí upravovatelé historie připisat. Naopak tvrdil, že Češi jsou v mnoha ohledech bez nejmenších pochyb spjatí více se Západem než s Východem.

O komunismu se vyjadřoval - jak bylo jeho zvykem - zcela přesně a výmluvně. Podle Masaryka je pouhou utopií. Popírá svobodu. Nedává možnost pokroku. Člověk nerozhoduje o svém osudu. Je v područí státu.

Věřil v sílu demokracie. Z Hradu nesmiřitelně vystupoval proti každému, kdo ji ohrožoval svými činy, nebo třeba jen slovy. Před očima měl vizi jednotné Evropy a státy, které si podají přes hranice ruce, aby pak tyto pomyslné i skutečné čáry, které je rozdělují, jednou pro vždy zrušily. Věděl, že ta cesta bude dlouhá, ale jednoho dne se stane skutečností. Odhadoval, že ta pouť bude Evropě trvat zhruba půl století. Masarykovy myšlenky dnes dostávají reálný obrys. Mnoho let neprohádal...

Když se dny velkého filozofa a státníka začali naplňovat a blížilo se - řečeno s básníkem - „to kalné ráno“ 14. 9. 1937, den jeho skonu, snad se ještě stačil v míru a klidu duše rozpomenout na slova, která napsal jako mladý muž v roce 1881, a pak smířen s během věcí odejít... „Způsoby smrti jsou rozmanité. Nebyla-li tělu lidskému odňata žádná z podmínek, potřebných k jeho životnímu procesu, tedy nastává jeho rozklad jakožto výsledek organického vývoje, a mluvíme v tomto případě o smrti přirozené... Jako se v jednotlivém člověku vede stálý boj života se smrtí, tak zápasí žití s umíráním přirozeně též v celku lidstva; v každém okamžiku se lidé rodí, v každém okamžiku lidé umírají, jako by jedno podmiňovalo druhé.“

Jiří Margolius

Zpráva o situaci na vlnách Ústeckého kraje

Karel Ikki Malina, Terezín 20.2.2002

Současný stav vodního skautingu v Ústeckém kraji není nijak uspokojivý. V současné době pracují vodní skauti řádně pouze na třech místech:

1. Přístav vodních skautů „NEREUS“ Terezín - kapitán přístavu Alexandr Zdražil (Orm)

- 1. oddíl vodních skautů - kapitán oddílu Petr Vinš (Drobeček)
- 3. smíšený oddíl žabiček a vodních vlačat - kapitán oddílu Dagmar Malinová (Daisy)
- 208. klub vodních oldskautů - kapitán Ivo Smola
- 1. oddíl vodních skautek se rozpadl

Přístav i oddíly jako takové pracují, zúčastňují se i mezinárodních soutěží a akcí pádlovacích, jachetních i motoristických. Materiální vybavení je na velmi dobré úrovni - táborové vybavení, pramičky, kanoe, plachetnice, motorové čluny.

2. Samostatný oddíl vodních skautů při středisku „RADOBYL“ Litoměřice „Kluci od Rysí řeky“

kapitáni oddílu Milada Titěrová (Šotek) a Dušan Sedláček (Dan)

Oddíl nově vznikl v srpnu 2001 z původního pěšího oddílu. Byla navázána dobrá spolupráce s přístavem Terezín. Materiální vybavení - táborové vybavení oddíl má, nemá však žádné vlastní lodě a citelně chybí loděnice. Ve spolupráci s MěÚ Litoměřice a AČR se snažíme problém loděnice nebo místa pro ni řešit. V současné době využívají členové oddílu přístavní loděnici v Terezíně.

3. Samostatný oddíl vodních skautů při středisku „Br. LANKY“ Louny „Kon-Tikki“

kapitán oddílu Ludmila Nováková

Oddíl pracuje od roku 1990 pod střediskem v Lounech. Trochu zde dochází k problémům se střediskem, ale snad se je povede eliminovat na schůzkách krajské rady.

Velmi dobrá práce s množstvím vlastních akcí.

Oddíl má vlastní klubovnu a loděnici a materiální vybavení je na slušné úrovni.

4. Samostatný 2. oddíl vodních skautů při středisku „ŘÍP“ Roudnice nad Labem

kapitán oddílu Josef Pengl

Tento oddíl se nepovedlo zachránit, rozpadl se v roce 2000. Kapitán oddílu Josef Pengl je zatím registrován u OS.

Ahoj VODÁCI

Jmenuji se Lucka, ale spousta mých kamarádů mi říká Lúca. Jsem členkou 11. oddílu vodních skautů a skautek Kormorán z Uherského Hradiště, což není zase tak daleko od Kroměříže. A tak se jednoho dne stalo, že se část našeho oddílu ocitla tvář v tvář kroměřížským vodákům, 10. oddílu Mirka Svobody a vodáků z Kojetína.

Na našem 1. setkání vodních skautů zlínského regionu nás náš krajský kapitán Vulkán seznámil s možnostmi vzájemného poznávání a s návrhem na společné aktivity. 2. setkání našich oddílů proběhlo v areálu jachetního oddílu na vodní ploše Bagrák v Kroměříži. Hlavní náplní byla instruktáž, ale i praktická jízda na Optimistech. Pro nás vodáky od Moravy bylo plachtění nezapomenutelným zážitkem.

3. setkání bylo věnováno Čvachtanovým závodům u nás v Uh.Hradišti na Baťově kanále. Všichni předvedli své vodácké znalosti a dovednosti znamenitě. Pětihodinový výlet všechny tak vyhladověl, že nepohrdli přichystaným výborným bramborovým gulášem a plní energie jsme pokračovali v dalších aktivitách. Já osobně jsem se nemohla zapojovat naplno, neboť můj hlas si vzal dovolenou. Trochu nám i přšelo, ale vodáky přece nezastraší pár kapek. Všichni jsme odcházeli domů plní dojmů.

Zatím poslední setkání, které jsme absolvovali v rámci kormidelnické školy, nás vtáhlo do problematiky vedení posádky. Hodně nás nadchla i přednáška meteorologie. Tahle kormidelnická škola by měla nadále pokračovat a já už jsem zvědavá do jakých tajů nás příště zasvětit.

Tak to by bylo pro začátek pár informací o aktivitkách vodáků ze zlínského kraje. Jestli budete mít zájem o další informace, přikládám svůj e-mail: lucie.papa@email.cz.

Ahoj

Máme větší možnosti, než si myslíme

(Psáno pro Abahoa a Kapitánskou poštu) – Ježek

Někdy mám radost jenom z toho, jak věci do sebe zapadají. Náš přístav Žlutá ponorka měl letos krásnou novoročenku. (Tu, co na ní Třebíč vypadá jako lisabonský přístav). Poslal jsem ji panu Rudolfu Battěkovi, vzácnému člověku (mj. místopředsedovi Federálního shromáždění v letech 1990 - 1992) a příznivci skautingu. V odpověď přišel tučný dopis s knížkou jeho kouzelných aforismů (v jednom ročníku Abahoa jsme je otiskovali v záhlaví titulní stránky, vzpomínáte?) a malým sešitkem v modrých deskách se zlatým trojlístkem (hádám, že je to příspěvek paní Battěkové). Jedná se o Pamětní tisk 22. II. 1946, který vyšel v počtu 2500 výtisků jako neprodejná publikace k zahájení výstavy Mezinárodní skautské literatury v Pražském salonu Vladimíra Žikeše. Obsahuje pozdrav prezidenta Masaryka skautům při slovan-ském jamboree v roce 1931, řeč Eduarda Beneše při téže příležitosti, přání Olave Baden-Powell československým skautkám datované 9. ledna 1946, pozdrav francouzských skauetek od prezidentky světového výboru madam de Kerraul a též od Idy de Herrenschwand z Naší chaty v Adelbodenu a nakonec texty náčelní Vlasty Koseové a tajemnice dívčího kmene Vlasty Litochlebové. Oba jsou zamyšlením k 22. únoru, prvnímu po II. světové válce. Jakkoli je dnes úplně jiná doba, hledal jsem v tom modrém sešitku něco platného i pro dnešek. Až na jeho úplném konci jsem našel zvláštní věty Vlasty Litochlebové: „Jaká poselství budeme posílat sestřím, jak budeme působit na své okolí, abychom vychovaly lidi, myslící a cítící zodpovědné jedince a ne zfanatisovaný dav? Veliký otazník a veliká odpovědnost. Radost 22. února nás neopravňuje k tomu složit ruce v klín a oslavovat.

Naopak: zkušenosti posledních let nás nutí k tomu, abychom se pokorně přiznaly: Byly jsme sobecké, nelaskavé, pohodlné, povrchní. Nebereme-li vážně svou službu, svoje poslání, budeme-li zanedbávat svoje povinnosti vůči slabším sestřím a bratřím, bude to znamenat, že i ostatní skautky na tom nejsou lépe. A skautky, to není dnes bezvýznamná složka mládeže!“ Uvědomíme-li si, co se stalo v Československu dva roky poté téměř na den přesně, docela z toho mrazí. Dnes nám ovšem už žádní bolševici nehroží a zfanatisovaného davu bych se také nebál. Dnešní Češi jsou dost líní na to, aby se zvedli od televizorů. Jenže třeba právě ta televize dokáže dosud myslící a cítící zodpovědné jedince divně manipulovat. Třeba tím, že bude zpochybňovat rozhodnutí řádně jmenovaného úředníka, který zrušil v rezervaci sjezdovku, jejíž provozovatel opakovaně neplnil pravidla stanovená pro její provoz. Napadla mě sjezdovka, možná proto že jsem se právě od té, o níž mluvím, včera vrátil, ale vy mi rozumíte: teď nemluvím o dívčím kmene Junáka a 22. února, teď nemluvím o českém skautingu, teď mě zajímá město, ve kterém bydlím, a země, v níž žiji, a musím si pokorně říct: Byl jsem sobecký, nelaskavý, pohodlný, povrchní... Panu Battěkovi musím poděkovat za modrý sešitek a těm, kteří dočetli až sem, vysvětlit ten patetický titulek. Dovolil jsem si v něm parafrázovat slova Roberta Baden-Powella, která řekl na světové konferenci skauetek v roce 1926: „Máte větší možnosti, než si myslíte“. Přestaňme si myslet, že jsme bezvýznamná složka společnosti, a věřme si, že máme větší možnosti, než si leckdo myslí. To je výsledek mého zamyšlení k 22. únoru 2002.

OHROŽUJÍ PRAHU JEŠTĚ DNES POVODNĚ?

Největším nebezpečím pro Prahu je Berounka a Sázava. Domnívat se, že Vltavská kaskáda brání povodním, je mýtus. Pokud chcete vědět víc, zveme vás do Muzea hlavního města Prahy na výstavu, která vám o povodních prozradí takřka vše.

Výstava má tři části. První dozajista potěší všechny zájeme o pražskou krajinu a historii. Vychází z letošního výzkumného projektu „Klasifikace podnebí Prahy“ a kromě jiného se zaměřuje i na některé zajímavosti pražského klimatu, dosud neznámé či málo známé, avšak významné. Dozvíte se tu nejen o podnebí Prahy v širších souvislostech, ale také o místních zvláštěnostech. Třeba to, jak zástavba a uměle změněný povrch země ovlivňují teplotu a proudění vzduchu, vlhkost či vznik mlh.

Druhá část výstavy dokumentuje povodně na pražském území. Je o tom, kdy a jak v Praze „roste voda“ a co napomáhá vzniku povodní v české kotlině. Ty nejničivější povodně v historii jsou tu pěkně vyobrazeny - na dobových grafikách, fotografiích, ba dokonce na vybraných uměleckých předmětech.

Cílem třetího výstavního oddílu, na němž se mimo jiné podílel také odbor krizového řízení Magistrátu hlavního města Prahy, je především seriózní poučení: je stoletá voda opravdu nebezpečná a v čem? Najdete tu pravdivé informace o ochraně Pražanů před vodním živlem. Výstava vyvrátí dříve šířené polopravdy, ba přímo mýty, o údajné ochraně Prahy Vltavskou kaskádou: největší nebezpečí totiž Praze hrozí od řek Berounky a Sázavy. Současně se tu dokumentuje fakt, že ochrana města, jeho obyvatel a jejich majetku je dnes už poměrně solidní. Součástí výstavy je několik modelů. Ten nejzajímavější ukazuje, jak se rozlije voda po Praze při určitém stupni povodně. Spatříte tu také počítačové animace a simulace povodňových situací.

Oddíl výstavy o povodních připravili přední čeští hydrometeorologové ve spolupráci s historiky a nejvýznamějšími firmami, které se zabývají ochranou Prahy před následky povodní. Výstava je prvním souhrnným pokusem informovat o současném reálném nebezpečí povodní a o ochraně před jejich ničivými následky. Vypovídá také o osudech investic do protipovodňové ochrany. A navíc je doplněna anketou právě pro vás: máte jedinečnou možnost vyslovit se k otázce, zda uskutečnit či neuskutečnit bariérovou ochranu levého břehu Vltavy v místě malostranské zástavby.

VÝSTAVBA PŘEHRAD NA VLTAVĚ

SLAPY

K výstavbě vodního díla bylo vyhlédnuto místo, vyhovující geologicky a fixované na konec vzduť vybudovaného štěchovického stupně. Stavba byla zahájena v r. 1949, provoz elektrárny zahájen v r. 1954. Zatěžkávací zkouškou byl průtok velkých vod v červenci 1954 při dosud nedokončené výstavbě.

Hráz vodního díla je přímá, gravitační s elektrárnou v tělese hráze. Vodní dílo je založeno na amfibolitech jílovského pásma výborné jakosti. Výška hráze nad základy je 65 m. Zdivo je betonové (180 kg cementu na 1m³ vibrovaného betonu a 230 kg cementu na 1m³ betonu litého). Proti účinkům agresivních vod byl proveden ochranný nátěr návodního líce infiltračním nátěrem a dvojnásobným asfaltovým

K CHYSTANÉ OPRAVĚ KARLOVA MOSTU

V souladu se zákonem 199/94 Sb. byla vyhlášena veřejná soutěž pro výběr zhotovitele I. etapy opravy Karlova mostu, tj. v úseku od Malostranské věže ke schodišti na Kampu.

Samotné soutěži, vyhlášené v roce 2001, předcházelo dlouhé období přípravných prací, oponentur a doplňujících, zpřesňujících průzkumů. Jen v letech 1976-94 bylo zpracováno 23 průzkumných a projektových prací, které jsou dokladem intenzivní a rozsáhlé odborné a expertní činnosti, zabývající se problematikou průzkumu a poruch i návrhy na opravy Karlova mostu.

Výsledky shrnuje Zpráva o doplňujícím stavebně technickém průzkumu pro VO Karlova mostu, zpracované PUDIS(1992), a následně Odborné stanovisko k opravě a rekonstrukci Karlova mostu, zpracované ČVUT(1994). Z obou dokumentů pak vychází projekt Oprava Karlova mostu, I. etapa. Projekt prošel řádným řízením pro vydání stavebního povolení a tomuto řízení předcházela oponentura expertů, která určila jednu ze čtyř navržených variant opravy Karlova mostu. Zahrnuje část mostu od Malostranské mostecké věže až ke schodišti, má poskytnout dílčí informace, které nelze získat v rámci průzkumu bez větších zásahů do konstrukce Karlova mostu. Získané poznatky a zkušenosti budou následně využity při zpracovávání opravy Karlova mostu druhé etapě. Všechny tyto snahy mají za cíl zastavit další narušování kamenné konstrukce Karlova mostu tak, aby zůstal zachován ve své současné podobě budoucím generacím. Další odklad by znamenal rozsáhlejší následné zásahy, včetně výměny původních kamenných bloků.

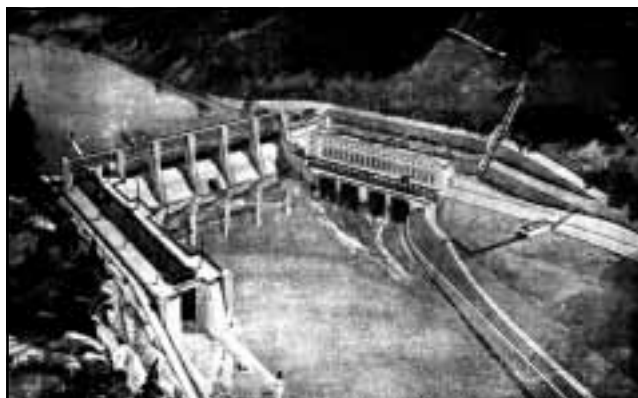

nátěrem. V mezích kolísání byl proveden nátěr syntetickou pryskyřicí s hliníkem. Pod základy byla zřízena injekční clona ze dvou řad vrtů ve vzdálenostech 4 m šachovitě vystřídáných a vedených až do hloubky 15 m.

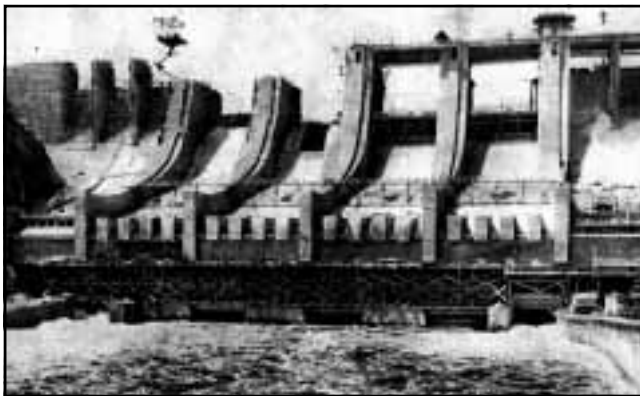
Těleso hráze se odvodňuje systémem svislých drenážních trubek o průměru 20 cm, zaústěných do revizních chodeb. Dilatační spáry jsou těsněny dotlačnými železobetonovými klíny s měděným plechem. Těsnění vodorovných pracovních spár bylo provedeno torkretačními pásky 30 cm širokými, 3 cm tlustými, které byly přikryty izokrytovými deskami.

Koruna přelivu o 4 polích je přemostěna. Zdrž se vypouští dvěma potrubími o průměru 4 m. Na návodní straně jsou instalovány tabulové rychlouzávěry, na vzdušné straně Johnsonovy ventily.

Přepadová plocha mezi 4 poli hrazenými segmentovými hradicími tělesy (8 m vysokými) přechází do skluzu upraveného na střeše elektrárny (typ „Lyžařský skok“). Odtud voda volně přepadá do vývaru v podhráží. Tato koncepce je první toho druhu u nás a řešení má některé charakteristické prvky,

jichž se použilo poprvé v technické praxi. Ke zdárnému řešení přispěl i hydrotechnický výzkum na modelech. Zejména správný tvar skluzu byl na modelu ověřen. Odrazová plocha na konci skluzu je opatřena betonovými rozrážeci, které působí rozptýlení a provzdušnění přepadajícího paprsku vody před dopadem do vývaru. Zřízení rozrážeců tak umožnilo omezení délky i hloubky vývaru.

Stavba vodního díla se prováděla pod ochranou sypané jímkové hráze, vysoké asi 20 m, s betonovým jádrem založeným na kesonech. Voda Vltavy se převáděla během stavby obtokovým tunelem (š = 10 m, h = 12 m), takže volná stavební jáma umožňovala plné rozvinutí stavebních prací a dodržení termínu uvedení díla do provozu. Hospodárná kapacita obtokového tunelu byla stanovena z křivky trvání průtoků za posledních 60 let a hydrotechnickým výzkumem byla stanovena vhodná úprava vtoku i průřezu.

Obtokový tunel pro nadržování vody ve zdrži se uzavřel železobetonovým uzávěrem řešeným jako plovoucí konstrukce. Uzávěr byl splaven nad vtok do tunelu a zaplněním vnitřních prostor vodou spuštěn k zahrazení vtoku.

Elektrárna, umístěná v tělese hráze pod přepadovými skluzy, pracuje jako špičková a její průtoky jsou vyrovnávány ve štěchovické a vranské zdrži. V elektrárně jsou instalovány tři Kaplanovy turbíny s hlností po 100 m³/s. Svěho času byly tyto výrobky československého strojírenství jedinečným dílem toho druhu ve světě. Průměrná roční výroba činí 300 mil. kWh.

Při výstavbě vodního díla se v širokém měřítku použilo prefabrikovaných dílů (svařovaných karkasů se zavěšeným bedněním na střeše elektrárny, prefabrikovaných konzol, stropních desek, nosníků na mostě přes přepady aj.). Zvláštním technickým problémem bylo utěsnění a izolace střechy přetékané elektrárny. Dilatační spáry byly utěsněny gumovými pásy do železných úhelníků s pásy měděného plechu. Celá plocha byla přeplepena izokrytovými deskami, skelnou jutou a dvěma nátery asfaltem za horka.

Výstavba vodního díla omezila plavbu vorů, jež se na Vltavě po staletí provozovala. Hospodářskými úvahami se došlo k závěru, že není hospodárné budovat nákladná stavební zařízení pro lodě až 1000 t a že je účelné omezit nosnost na 300 t. Při vodním díle je pamatováno na možnost zřízení přepravního zařízení pro lodě do 300 t.

Lodní přeprava se sleduje ve 2 variantách: lodní železnicí neb svislou šachtovou komorou.

Lodní železnice ve sklonu 30° by přepravila lodě ve zvláštní vaně rozměrů 6 x 33 x 2,3 m na výšku 56 m v trati dlouhé 145 m. Na dojezdový objekt navazuje plavební kanál s komorou, která vyrovnává výkyvy hladin ve zdrži. Záhlaví této komory bylo vybudováno již za stavby přehrady. Varianta se svislou šachtovou plavební komorou je unikátním řešením, při němž se využije obtokového tunelu, který sloužil během stavby k převádění vody. Šachtová komora má obdélníkový půdorys (se zaoblenými kratšími stranami) 6,5 m x 33 m a bude vysoká 55 m. Dnes je k dispozici pro přepravu sportovních lodí transportní vůz (autojeřáb) nosnosti 4 t. Pro budoucnost je vyřešeno přepravování tohoto druhu lodí (sportovní do 1 t) zvláštní železnicí z horní vody do spodní.

Vzdutí vodního díla zasáhlo hluboce do vltavského údolí. Bylo nutno zřídít náhradní komunikace a komunikační síť, narušenou vysokou zátopou, účelně spojit. Byly vybudovány dva vysoké mosty u Cholína a Živohoště.

Celkový obsah nádrže je 270 mil. m³. Zatopená plocha 1392 ha. Délka zdrže 44 km. V zátopě bylo vykáceno 260 ha porostů a vykoupěno 345 objektů. Za zatopenou obec Zvitorice bylo vybudováno vzorné zemědělské sídliště ve stylu socialistického realismu s prvky vesnice. Pro ubytování dělníků zaměstnaných na stavbě byly zřízeny dělnické ubytovny v rabyni, které po skončení díla byly předány rekreačním účelům pracujících ROH. Pro zaměstnance provozu elektrárny a vodního díla byly postaveny v novém sídlišti v Třebenicích bytové jednotky se správním budovou provozovatelů. Všechna sídliště jsou vybavena soustavnou kanalizací a vodovodem na pitnou vodu.

Nové slapské jezero umožňuje dnes turistickou dopravu ze Slap až do Kamýka. Na místě hlubokého údolí vzniklo nové prostředí. Umělé jezero zasahuje hluboko do bočních údolí, vytváří zálivy, poloostrovy a ostrovy. Vláštním usnesením rekreační oblast určenou pro nejširší lidové vrstvy. Pro turistiku byly vybudovány přepychové hotely (Živohošť, Vestec, Hrazany).

V zátopě zdrže leží pod hladinou vody první zdymací zařízení u Županovic, vybudované v roce 1790, které bylo první tohoto druhu u nás.

Námorné tradície Slovákov.

„VZ“ 2/2002.

Brat Ing. arch. Andriovič Štefan - Štuko, nám poslal ďalší príspevok o tom, ako Slováci brázdili svetové moria a nie v hocijakých funkciách. Keďže sa tá ich odyssea odohrávala na lodiach, je nám vodákom blízka a preto ju budeme na pokračovanie vo "VZ" uverejňovať.

Článok bol uverejnený v časopise „Nový deň“ pod titulom:

„**Slováci na svetových moriach**“ (Viera Urbanová).

Divoká voľa nahnala strach aj najodvážnejším chlapom. Zaklata panna vo Váhu sa dotkla neednej poverčivej duše pltníckej, v skrvcotvornom okamihu neopakovateľnej, pre suchozemca nepoznanej chvíle. Slováci však nezváždzali boje iba so sladkovodným živlom a jeho démonmi. Na morských koráboch sa plávali na vlnách všetkých morí sveta. Ako galeníci, kapitáni, admiráli. Na palubách, či kapitánskom mostiku, prežívali svoje dobrodružstvá a v osobitom námorníckom svete písali nezvyčajné dejiny slovenských moreplavcov.

Rok 1241. Krajinou ťahne Bata chán a jeho dobre vycvičené vojsko. Uhorský kráľ Belo IV. so svojou družinou uteká do Viedne, odtiaľ do Záhrebu, no nepriatelia a zapredanci majú dlhé prsty. Kráľ nakoniec nachádza útočisko na dálmátskych ostrovoch. Najmilší mu je ostrov Krk pri brehoch ktorého žije s rodinou a dvoranmi na lodi. Pod jacranským slnkom nezahŕňa buduje loďstvo. Za veliteľa siedmich nových trojvesíc vymenúva Marinusa Blažovského z Blažovca. Vznájom na vtedajšie mravy kráľ povyšuje Slováka z Turca do grófskeho stavu a zveruje mu dôležitú úlohu dobudovať loďstvo a posádku.

Nad dálmátskymi ostrovmi zaviala admirálska vlajka v zelenej farbe. Kus domoviny. Aspoň tak si admirál Blažovský chce preniesť farbu šťavnatých zelených lúk a vysokých kopcov rodného kraja do cudzieho sveta. Vlajka je u ožená spolu s inými pamiatkami starouhorského námorníctva, v službách ktorého sa plávali aj Slováci, v Metropolitan Museum v New Yorku.

Zo skúpej histórie šera stredoveku vystupuje ďalšia postava. Postava druhého slovenského admirála uhorskej flotily Bebeka z Piešova, jedného z tvrdého rodu Bebekovcov z rodu, ktorý sa zaslúžil o rozvoj baníctva na Slovensku, admirál Bebek brázdil moria za čias Mateja Korvína a medzi dôstojníkmi jeho posádky bolo veľa Slovákov, najmä Detvančov. Pamiatky z tejto éry uhorského námorníctva dnes možno obdivovať v múzeu vo Florencii.

Slávu, dobrodružný život a opojný duch slobody, ktorý vlieva moreplavcom do žil šírý oceán, neurčil osud každému. More sa pre tisíce ľudí stalo krutým žalárom, z ktorého pre väčšinu odsúdcencov bola vykúpením iba smrť. Z tureckých, janovských či benátskych galejí, sa k nebu niesli prosby aj v slovenčine. Na trhu v Benátkach chceli za galejníkov predať aj žiakov sv. Cyrila a Metóda, ktorých vynali z Veľkej Moravy. V poslednej chvíli ich vykúpil cisársky posol z Carigradu. Na galejách zomrela väčšina slovenských evanjelických kňazov, ktorých v roku 1675 obvinili z organizovania prot-habsburského a prot-uhorského odboja.

Sklonění k vodě

7. Peřej

Takové libozvučné slovo! Mnohovodá jarní řeka ji skryje našedlým vlnobitím z tajícího sněhu. S jarem pak voda zjasní, vlny ozdobí stříbrné hřebínky k slavnostem přibývajícího slunce. Teď, teď se rozbíjejí o kameny a běží od těch balvanitých stařečků řečištěm dál v neustálém pospěchu.

Až slunce vyhraje boj s chladem a vyhřeje kameny, které omyly a opustily jarní vody, bude už řeka připomínat spíš mlčenlivé procesí shrbených stařenek a stařečků, těžce kráčejších balvanů, svažovaných vodou, která proudí tu skryta, tu v nesčetných prudkých vzepětích své pradávné cesty.

Peřej - takové libozvučné slovo. Kdybych se chtěl vyučit básníkem a hledal k němu do veršů rým, asi bych nenašel jiné, než veřej, to starobylé označení přitesaných dřev střežících vchod, střežících lidské vcházení i vycházení. Asi by se mi hodilo. Peřeje totiž mohou být i veřejemi. Tudy se přece také někam vstupuje, vplouvá, vjíždí. Je tu otevřena brána dovednosti, odvahy, plaveckého umění překonat nastavené překážky a zkusit se prodrat tudy, kudy se naše řeka prodírá už miliony let. Ty zaoblené a omšelé kameny jsou její dílo, stopy nesčetných návratů nesčetných kapek vody a jejich neutichající práce na tvářnosti krajiny.

Co že takové plavbě peřejemi předchází? Rozhodnutí. První pokusy. Prvotní neúspěchy. Konečně úspěch! Opakování plavby pak přinese i radost.

To je i má cesta peřejemi života. Tam dole tuším klidnější vodu, mírný proud, bezpečnější plavbu, ale stejně nebo i více námahy, protože místo úvah ke všem těm slovům, která provázela první odvážné rozhodnutí teď přistoupila zkušenost.

Jak je v plavbě, tak je i v životě zkušenost solí života. Získat ji není snadné, ale stojí za to ji mít. Vlastně by bylo lepší říci: udělat ji. Ono to opravdu dá práci. Musíme pracovat na sobě, musíme hledat těch, kdo už cestu znají, šli tudy totiž před námi. Musíme se ptát nejen jich po smyslu cesty a třídit pak jejich rady, abychom sobě vybrali tu pravou. Musíme se zeptat i přátel - knih a v těch mapách lidské zkušenosti najít cestu pro sebe.

Musíme být na cestě, být si vědomi cíle. Někde v daleké údolní nivě je cíl jedněch, někde v moři druhých, ještě jiní míří až do vzdáleného vlnobití oceánu a dál na jeho druhý břeh. Doplují. Kdo z nich byl úspěšnější?

Nevím, ale zdá se mi, že cíl každé té plavby nějak odpovídal velikosti odvahy, která zdolala tu první peřej. Taky vím, že nezáleželo vždycky na délce plavby, ani na skvělosti cíle. Mnohem víc záleželo na tom, jaká ta plavba byla, co o ní řeklo svědomí. Podle toho totiž vypadá i život v cíli.

Odvaha zúročená zkušeností a vytrvalostí dává jistotu. Jistota, to je domov: ten dočasný na lodi a pod stanem, na táboře; ten dlouho hledaný a ještě déle žitý v prostředí vlastní rodiny. Měli jsme štěstí. Našli jsme přátele, našli jsme věrnost. Peřeje nás už neděsí.

Snad nebude příliš chmurné, když jako tečku za dnešním zamyšlením připojím skautský epitaf jednoho z mých přátel, jehož plavba peřejemi života za nepřízně časů byla zvláště obtížná:

Je doma lovec z pohoří.

Je doma plavec z úmoří.

Zde leží, kde chtěl vždycky být.

Váš Petr Hájek - Balú

Jirka Hold - Amateur

GUADALCANAL 4.

aneb: „Japonci útočí“

Minulé pokračování historie bitvy o Guadalcanal jsem zakončil konstatováním, že Japonci se úspěšně vylodili na ostrovech TULAGI a FLORIDA, což jsou menší ostrovy nedaleko Guadalcanalu. Japonci zapracovali a tak v několika dnech na Tulagi nainstalovali a uvedli do provozu radiostanice, rozmístili protiletadlová děla a pilně začali přestavovat přístav, aby tam mohli umístit své hydroplány. Guadalcanal sám je zatím nezajímá, jen občas tam vyslali loupežnou výpravu, která měla za úkol pochytat domorodce a převézt je na Tulagi, kde je donutili otrocky pracovat na stavbě přístavu. Kromě toho vždy uloupili z majetku domorodců dobytek i skromné zásoby potravin. Jenže okolnosti brzy Japonce donutily, aby se začali zajímat i ostrov Guadalcanal. Ty okolnosti byly dost závažné, ve dnech 4. až 6. června byla totiž vybojována námořní bitva o atol Midway, kterou Japonci (poprvé v této válce) prohráli. Japonský císařský generální štáb musel změnit strategický plán a Guadalcanal v něm měl sehrát dost důležitou roli, Japonci si jej totiž vybrali k výstavbě důležitého letiště pro tichomořskou oblast. A protože Japonci jsou národ pilný začali okamžitě s pracemi a to s vervou přímo nevídanou. Jenže zpravodajská síť spojenců také nezahálela a tak se brzy spojenecké štáby dozvěděly o podezřelé činnosti na Guadalcanalu. Abych se držel konkrétních faktů, tak to bylo dne 4. července 1942, kdy průzkumné letadlo US NAVY pořídilo při svém přeletu Guadalcanalu několik velmi zřetelných fotografií. Je nutno podotknout, že to bylo jen dva dny poté, co se Výbor náčelníků štábů rozhodl zahájit útočné operace. Jenže, jak to tak u administrativ (i u té vojenské) bývá, od rozhodnutí k uskutečnění nějakého plánu je dlouhá, předlouhá cesta. Ale pár fotografií z průzkumného letounu vyvolalo poplach v Hlavním stanu v Pearl Harbor, kde tehdy admirál Nimitz sídlil. Z fotografií bylo totiž jasně znát, že japonské letiště pod krytem kokosových palm je již takřka dohotovené a že by japonské letouny odtud startující mohly působit spojeneckým silám v Tichomoří nesmírné potíže. Ale nejen oblast jižního Tichomoří, ale i Nové Hebridy a Nová Kaledonie by byly v dosahu japonských bombardérů. Obsadit tedy Guadalcanal s letištěm se stalo prioritní úlohou. Takže již 10. července 1942 (pro americkou vojenskou administrativu nevídaná to rychlost, což dokazuje, jak vážná situace byla!) vydal admirál Nimitz operační rozkaz viceadmirálovi Ghormleyovi, aby dobyl a obsadil ostrovy Tulagi a Guadalcanal. Viceadmirál Ghormley měl na starosti strategickou stránku operace a viceadmirál Frank Fletcher se staral o taktické velení. Není zde bohužel dost místa uvádět seznam válečných lodí, které byly shromážděny k celé válečné operaci. Jen se zmíním o tom, že připluly letadlové lodi „Saratoga“ a „Enterprise“, nová bitevní loď „North Carolina“ a další těžké křižníky, lehké křižníky, mnoho torpédoborců, dva tankery a několik velkých transportních lodí. K americkým silám se připojily i tři australské křižníky a britské torpédoborce. Celé toto hladinové seskupení mělo podporovat „Jihopacifické letectvo“, jehož letadla startoval ze základen na Nové Kaledonii, Samoa a Fidži. Ale ten nehlavnější, nejtěžší a pravděpodobně

i nejkrvavější úkol měla provést americká námořní pěchota (US MARINERS) pod velením jednoho z nejschopnějších důstojníků námořní pěchoty, jehož jméno bylo Alexander Archer Vandegrift. Muž, jehož jednotky pak celých 6 měsíců hrdinně bojovaly na Guadalcanalu. Generálmajor Vandegrift se pustil ihned do organizační práce. Co mu však nesmírně chybělo byly jakékoliv informace o ostrovech, ne než měly jeho jednotky zaútočit. Mapy jižních Šalomoun prakticky neexistovaly a vznikla naprosto kuriozní situace, kdy se operační štáby musely orientovat a plánovat podle několika starých německých map, které byly nakresleny počátkem století !! To je, jakoby jste plánovali se svým oddílem sjezd Vltavy podle map z dob rakousko-pruské války v roce 1866. Jenže přece se jen našlo východisko. Na ostrovech Šalomounova a Bismarckova souostroví existovala totiž dobrovolnická síť australských občanů zvaná „Australská pobřežní hlídková služba“. Tito odvážní Australané obsluhovali radioamatérské (a později i dodané vojenské) stanice, sledovali Japonce a předávali pravidelné zprávy do ústředí v Sydney. Hlavně v počátečních měsících války podávali tyto stateční civilisté zprávy nesmírné důležitosti, na příklad o početních stavech japonských sil, přeletech letadel a o pohybu japonských expedičních sil. Díky jejich zprávám se spojenecké velení mohlo připravit na japonské nálety a spojenecké stíhačky mohly včas vzlétnout k protiútokům. Členové této australské organizace zachraňovali i sestřelené letce, podle dochovaných archivních zpráv těch letců bylo jen v prvním roce války kolem stovaceti. Samozřejmě, že se Japonci brzy dozvěděli, odkud se berou zprávy, které jim činily potíže a proto jejich zpravodajské orgány tyto australské dobrovolné radisty horečně hledaly. Ale i domorodí obyvatelé podporovali Australany a jen díky domorodé pomoci mohli tyto bílí zpravodajci v džungli přežít a udržet vysílačky v provozu. V případě zajetí Japonci nemohli radisté čekat nic jiného než nelidské mučení a smrt. Mnoho jich takto zahynulo a mezi těmi, kteří přežili jsou nositelé nejvyšších spojeneckých vyznamenání. Budiž podotknuto, že mezi nimi je i 16 australských skautů. Velitelem a organizátorem této hlídky na Guadalcanalu byl australský major (skaut!) Martin Clemens. Ten odeslal jednu z nejdůležitějších zpráv, že Japonci náhle na Guadalcanal přesunuli celý pluk japonských ženistů a že urychleně pracují na stavbě letiště. I tato zpráva urychlila přípravy spojenců na vylodění. Pomineme zde rozpory ve spojeneckém štábu, kde docházelo ke sporům, zda v plánovaném čase opravdu vylodění uskutečnit nebo termín dne „D“ ještě odsunout. Každopádně ale dne 7. srpna 1942 těžký křižník „Quincy“ v čele operačního svazu zahájil palbu ze všech svých děl na guadalcanalské pobřeží. Současně i letadla z letadlových lodí začaly bombardovat několikakilometrový pás pobřeží, kde mělo proběhnout vylodění námořní pěchoty, která se nacházela na palubách transportních lodí. V 6 hodin a 50 minut zmlkla lodní děla, spojenecké bombardéry ukončily bombardování a na jejich místa

dokončení na následující straně

Experimentální archeologie VI. NEJEN CHLEBEM ŽIV JE ČLOVĚK...

Pavel Bár - Pavlík

Člověk je dozajista živ nejen chlebem, ale i krásou. A krása není vynálezem moderní doby, ale patří k člověku od pradávna. Již v dobách před mnoha stovkami let chtěli lidé vypadat dobře, hezky se ozdobit a upravit. K ozdobení se používaly kosti, později i bronz a ještě později i železo. V našem oddíle je nejoblíbenější výroba šperků z "bronzů", proto jí věnuji dnešní článek.

Slovo „bronz“ je záměrně v uvozovkách, protože jen velmi málo skautů si může dovolit vyrábět šperky z opravdového bronzu. My místo něj používáme měděný drát na rozvod elektrického proudu.

Ale zpět k bronzu. Je to slitina mědi a cínu, taje při teplotách 900-1100 °C. Dá se zpracovávat za tepla i za studena, kovát i leštit. Kovotepci dříve používali hřivny (do podkovy ohnuté a na koncích roztepané bronzové tyčinky). Při archeologických nálezích byl zjištěn obsah mědi v těchto špercích od 85 až téměř do 100 procent, proto si můžeme dovolit používat měděný drát.

Pro zpracovávání nám postačí kleště, dále kladívko, kovadlinka a tepelný zdroj (např. ohniště, žhavé uhlí). Nejvěrnější způsob pro zahřátí mědi je výheň (na táboře ji lze vytvořit jako mělkou jamku v zemi o průměru 30-40 cm se zvýšeným okrajem, vymazaná jílem, ve které se topí dřevěným uhlím a dmýchá se do ní vzduch).

Ozdoby lze vytvářet tepáním za studena, kov není příliš tvrdý a je tvárný. Postupně se však vytvrdí a začínají se v něm vytvářet praskliny. Ty odstraníme nahřátím v ohništi (ve výhni). Po ohřátí do zářivě červeného žáru drát vyjmeme a necháme na vzduchu vychladnout, čímž získá zpět své původní vlastnosti. Ochladit lze drát i ponořením do studené vody, výsledek je stejný. Při našich činnostech jsme získali po ponoření do vody ještě navíc velmi hezké barevné zbarvení.

Po počátečních neúspěších se brzy zdokonalíme a budeme schopni materiál zpracovávat podle naší představy. Lze jej nechat v kruhovém průřezu či z něj vytepat čtvercový průřez a ten například zúžit do špičky. Čtvercový průřez využívali tepci proto, aby spony a šperky vypadaly co nejlépe. S takto zpracovaným drátem lze vytvářet spoustu různých ozdob.

Základním tvarem je spirála. Tu získáme zatočením drátu právě do tohoto tvaru, nejprve kleštěmi, se zkušenostmi i pomocí rukou. Spirálky se stáčí hranou k hraně. Nejtěžší je naměřit si délku materiálu, jakou budeme potřebovat. Toho dosáhneme pouze zkušenostmi a praxí. První pokusy se opravdu málokdy podaří. Pokud výsledek práce opravdu nestojí za moc, není nic jednoduššího než drát rozmotat a začít vinout znovu.

Archeologické nálezy ozdob mají šedo zelenou barvu (patina), ale původní barva byla ta, kterou získáváme i my - červeno-hnědá. Šperk můžeme vyleštit - popelem nebo také přesličkou.

Na obrázcích vidíme několik nápadů a návrhů, jaké šperky, ozdoby, spony, prsteny, přívěsky a náramky vytvořit.

Takový bronzový šperk je nevhodnější ozdobou k vašemu pravěkému obleku, avšak nejen k němu. Určitě zazaříte, pokud si jej vezmete i dnes na nějaký večírek. Každopádně si můžete být jisti, že vás tam s takovou, vlastnoručně vytvořenou ozdůbkou, nebude mnoho.

Prameny a obrázky:

H. a J. Červinkovi: Výpravy do pravěku

Gudalcanal... dokončení z minulé strany

nastoupily stíhačky, které měly vylodujícím se námořním pěšákům poskytovat ochranu ze vzduchu. Současně velitel dopravních lodí kapitán Reifsnider vydal rozkaz „Výsadek na břeh!“ K největšímu podivu všech se z ostrova vůbec neozvala obranná palba a všichni nervózně očekávali ze strany Japonců nějakou léčku, pravděpodobně zahájení zničující palby na přistávající čluny. Ale stále se nic nedělo a stalo se to, co vůbec nikdo nepředpokládal, že totiž vylodění Japonců naprosto překvapilo a zaskočilo, takže se vůbec nezmožli na obranu. Američané se domnívali, že na Guadalcanalu je nejméně 5.000 japonských vojáků, kteří se fanaticky postaví na odpor. K tomu fanatickému odporu došlo později, ale v těchto chvílích se opravdu nic nedělo, sem tam padl z japonské strany ojedinělý výstřel. Později se přišlo na to že těch Japonců bylo na Guadalcanalu pouze asi 2.200 a z toho bylo okolo 1.700 mužů ženijních jednotek na stavbě le-

tiště. Japonci se tedy ve zmatku stáhli dále od pobřeží, do džungle a na místě zanechali spoustu výzbroje, výstroje a potraviny. Americké jednotky tak poměrně snadno obsadily rozestavěné (a téměř hotové) letiště a japonský tábor. V té chvíli pokračoval i americký útok na menší ostrůvky Tulagi, Gavuto, Tanambogo a Florida. Tam však byl japonský odpor mnohem větší, ale tím se nebudeme tady zabývat, naše pojednání se vzhledem k tématu NAVIGAMUS 2003 bude týkat pouze vojenské historie Guadalcanalu. Poznámám ještě, že se později v příštích dnech japonské štáby vzpamatovaly a americké výsadkové jednotky musely čelit vzdušným útokům. Bohužel došlo i u amerických štábů ke zlým omylům a nepřesnostem, které ve svých důsledcích vedly k nejhorší pohromě, kterou US NAVY kdy utrpěla. Mínil tím bitvu u ostrova „Savo“, kde námořní síly USA musely prožít nejhorší porážku ve své existenci. Touto bitvou se tady zabývat nebudeme, ale její důsledky se promítly i do bitvy o Guadalcanal.

Zápis ze zasedání HKVS, které se konalo 22. 2. 2002 v Nymburce

Přítomni: Vezír, Sam, Raduš, Pinda, Ikki, Mikki, Oskar, Amateur, Jack, Yankee, Pavel, Děda, Bimbo, Dáda, Daisy, Mao, Ježek, Sten, Majda, Sluně, Vlasta, Vulkán, York, Mája, Flint, Guma

Krajští kapitáni projednají ve svých krajích návrh HKVS, aby 2,- Kč ve prospěch WAGGS zaplatili všichni vodní skauti bez rozdílu pohlaví.

Vezír podal informaci o struktuře vedení a koncepci vzdělávání ústředních orgánů Junáka. Financování různých aktivit bude koncipováno tak, aby se konečný efekt vložených prostředků objevil především ve věkové skupině skautů a skautek. Předpokládá se vznik komisí při náčelnictvu, jejich struktura bude dost podobná struktuře komisí HKVS. Kraje mohou delegovat do jednotlivých komisí své členy. KVS využije stejného práva.

Mája - informovala o práci organizačního štábu akce Evropský zítřek již dnes. Organizační příprava probíhá. Krajští kapitáni zajistí ve svém kraji pokud možno co nejrychlejší vyplnění dotazníků, které vyšly v Kapitánské poště č. 6.

Oskar - předložil jednu ukázkovou stranu obrazového jachtařského slovníku.. Majdě budou připraveni pomoci při tvorbě obrázkového slovníku Oskar, Pinda, Děda, Agir. Došlo ke zpoždění recenze slovníku

Sten - informoval o přípravě SKARE, Flint se pokusí zajistit bóje.

Bimbo, Vezír - na jarním srazu se budou podávat předběžné přihlášky na Navigamus 2003 - ty především rozhodnou o přidělení do jednotlivých loďstev. Na podzimním srazu budou uspořádána zasedání generálních štábů obou loďstev. V průběhu letošního jara by se měli Vulkán s Myšákem seznámit s terénem.

Ježek, Pavel, HKVS - proběhla informace o vzdělávacích akcích na rok 2002. Admiralitní plavba se letos neuskuteční. Kapitánská zkouška a KAPKA - v současné době probíhá určitě přestrukturování jejich obsahu, aby je bylo možno zařadit do systému kvalifikačních zkoušek Junáka, nicméně jejich obsah byl doplněn pouze o jeden bod. Pořádání kapitánské zkoušky a KAPKY se dává na vědomí OVČIN (odbor pro výchovu činovníků) - formulář o složení komise se vyplňuje třikrát, jednou zůstává v materiálu akce, jednou se odesílá na HKVS, jednou na OVČIN. Lesní kurzy jsou v současné době (podle předběžných přihlášek) naplněny zhruba z poloviny až dvou třetin (průměrně - jeden je již zcela zaplněn).

Raduš - Byla dokončena lodní knížka s nováčkovskou zkouškou včítat a světlušek. Lodní knížka bude k dispozici na jarním srazu K+K za 35,- Kč.

HKVS HLÁŠÍ

Ikki - Kurs k Řádu plavební bezpečnosti se na jarním srazu K+K nejspíš uskuteční, zkoušky vůdce malého plavidla zcela jistě nebudou.

HKVS - nová verze adresáře (celá akce je nutná mimo jiné i kvůli letošnímu přečíslování telefonů) by měla být připravena do tisku zhruba do prázdnin. Z tohoto důvodu je třeba soustředit adresy jednotlivých přístavů a oddílů po krajích. V adresáři bude zvlášť adresář HKVS, v jednotlivých krajích bude vždy zvlášť uveden krajský kapitán a potom jednotlivé přístavy a oddíly. Opravený adresář zašlou krajští kapitáni Raduš: Radka Valešová, Waltrova 14, 318 10 Plzeň, radka.valesova@post.cz

Vezír - informace o akreditaci vzdělávání činovníků - probíhá jednání OVČINu s MŠMT, přinejhorším bude i pro letošní rok udělena Junáku výjimka. Zdravotní akreditaci se nejspíš podaří během letošního roku dokončit.

Zprávy krajských kapitánů
(ano, já Samovi tuto formulaci navrhl, ale je to špatně, Krajský kapitán je členem HKVS!!!)

Plzeň - v lednu se uskutečnila víkendová akce KAPKY - teorie a výlet na běžkách. Přístav Omaha se aktivně účastní zajišťování Západočeského Jamboree.

Střední Čechy - v současné době probíhá příprava KAPKY. Krajský kapitán pracuje na adresáři vodních skautů kraje. Kolínská pádla se uskuteční ve dnech 14. 6. až 16. 6. 2002 v Kolíně.

Liberec - předán návrh vzhledu miniatury stříbrného bobra na řádovou stužku. Aka připomíná trvající požadavek na texty a fotografie na propagační materiál vodních skautů. Mimoňské pádlo se uskuteční 8. 6. 2002. 18. 5. se uskuteční splutí Jizery s holandskými rovery. V červnu a začátkem července proběhnou slavnosti Nisy. Dětský den na liberecké přehradě se uskuteční ve dnech 24. 5. až 26. 5.

Pardubice - 3.3. bude zahájen kurs KAPKA. V dubnu se v součinnosti s pražskými rovery uskuteční Pardubický tříatlon. V průběhu března se uskuteční krajské sportovní akce vodních skautů - stolní tenis a fotbal.

Ústí n. Labem - krajský kapitán se seznámil se současným stavem vodních skautů v kraji. V Terezíně funguje přístav vodních skautů, v Lounech a Litoměřicích pak fungují samostatné oddíly. Samostatný oddíl v Roudnici n. Labem bohužel ukončil svou činnost.

Karlovy Vary - středisko Lilie, jehož součástí byl i vodácký oddíl vystoupil z Junáka. Při diskusi o této události HKVS znovu připomíná, že všechny pramice P 550 jsou alespoň zčásti majetkem HKVS, protože byly pořízeny z dotací HKVS a HKVS vlastníkem duševního majetku s touto lodí spojeného. Mattoni Cup - bude organizována prezentace VS, je možno zajistit ubytování a stravu pro případné zájemce o splutí Teplé.

České Budějovice - informace o zkouškách KAPKA, krajský kapitán rovněž připravuje skládání kapitánských zkoušek. Byl pořízen adresář vodních skautů kraje. Připravuje se setkání vodních skautů kraje na Lužnici.

Praha - zkoušky KAPKA se uskutečnily na podzim, v průběhu roku bude další běh. Bude uskutečněn kormidelnický kurs (již nyní je zcela naplněn). K 90. výročí skautingu má být poslední víkend v červnu na Střeleckém ostrově postaven ukázkový vodácký tábor.

Ostrava - zkoušky KAPKA se uskuteční v létě a na podzim. Spływ Odraňski se uskuteční ve dnech 15. až 19.5. ve spolupráci s polskými harcery. I přes ukončení sporu mezi

přístavem Eskadra a 3. přístavem Ostrava smířčí komisí ÚRJ pokračuje nevhodné chování vedení 3. přístavu vůči činovníkům přístavu Eskadra. To bylo zčásti zaviněno tím, že HKVS problém neřešil.

(Poznámka HKVS k řešení sporu mezi přístavem Eskadra Ostrava a 3. přístavem Ostrava: HKVS není oprávněn spor řešit, protože není vyšší organizační jednotkou, ale metodickým orgánem se zvláštním statutem. Přesto využil všech dostupných prostředků především v morální rovině, aby byl spor otupen.)

Zlín - koná se kormidelnická škola. Bylo navázáno spojení se slovenskými vodními skauty.

zapsal Sam

Zájemci o film o BP (video)

Mao z Jablonce nabízí nahrání. Na adresu: Antonín Wiener, Liberecká 32, 293 01 Jablonec n. Nisou, zašlete prázdnou videokasetu na 60 minut se zpáteční adresou a penězi na zpáteční poštovné.

Lodní knížka pro vlčata a žabičky

Bude k dostání na jarním semináři. Stojí 35,- Kč a chcete li mít jistotu, že jich pro vás bude dost, objednejte se na: cesak@volny.cz.

VLTAVA V OBRAZECH

(videokazeta nejen pro vodní skauty)

Na počátku byla myšlenka filmového historika a duchovního otce pořadu Hledání ztraceného času Karla Čáslavského udělat dva nebo několik dílů pořadu o proměnách, naší, nebojme se říci, národní řeky - Vltavy. Vždyť pouze málo míst je tak úzce spjato s historií a dějinami našeho státu jako tato řeka, pro kterou slovo národní je nejen vhodné, ale také plně odpovídající jejímu významu. Myšlenka postupem času a seznamováním se s různými filmy, záběry i materiály přerostla v téměř geniální nápad vytvoření samostatného cyklu věnovaného této řece. Ten se s názvem „Vltava v obrazech“ jako součást pořadu „Hledání ztraceného času“ objevil počátkem minulého roku na obrazovkách České televize. Jeho smyslem je nejen seznámit diváky s veškerými proměnami, historií i současností Vltavy, ale také, zvláště u mladších, povzbudit národní sebevědomí. O víc než kladném přijetí svědčí nejen velké množství pozitivních diváckých ohlasů, ale i skutečnost, že mnozí v krabicích a skříních objevují a tvůrcům pořadu posílají zapomenuté a neznámé staré amatérské filmy, fotografie i pohledy, na kterých je zachycena Vltava, její okolí a život kolem ní v různých dobách, obdobích i souvislostech. Díky těmto skutečnostem vzniká a televizním divákům je postupně předkládán jedinečný dokument, který podrobně mapuje nejen veškeré proměny Vltavy a jejího okolí téměř od počátku minulého století, ale i život kolem ní v minulosti i současnosti.

Na základě zmíněných ohlasů a skutečnosti, že pro značnou část diváků je obtížné tento cyklus pravidelně

sledovat na obrazovkách, rozhodla se Česká televize vydat postupně celý cyklus na videokazetách. V těchto dnech přichází do prodeje úvodní část obsahující prvních dvanáct dílů.

Na téměř 220 minutách je zachycen úsek Vltavy od pramene až po Rožmberk doslova jez po jezu. Uvidíme na ní nejen současnou Vltavu s kouzelnou přírodou, jezy, propustmi, samotami, osadami a městečky včetně nádherných leteckých záběrů, ale i jak okolní krajina i samotná řeka vypadaly v minulosti před úpravou, likvidací, nebo zatopením mnoha míst, obydlí, jezů a propustí. Podrobně je zde zachycena i stavba Lipenské přehrady která zapříčinila mnohé z výše zmíněných změn. Vodáky a příznivce kanoistiky potěší nejen značné množství záběrů z plavby po řece v různých dobách a z průjezdů již neexistujících, nebo změněných propustí na častokrát dnes již historických typech lodí, ale i záběry z prvosjezdu Čertových proudů v úseku Lipno - Loučovice v roce 1958, nebo filmy a týdeníkové záznamy z různých ročníků slalomových a sjezdových závodů pod lipenskou přehradou včetně dvou filmů z mistrovství světa ve vodním slalomu v roce 1967. Pomocí filmových záběrů se seznámíme nejen se starými voraři a plavbou na vorech, ale i s podrobnostmi jejich stavby a krásou, romantikou i náročností dnes již zaniklého vorařského řemesla. Na své si přijdou i milovníci přírody, hradů, klášterů a jiných pamětihodností. I oni pomocí filmových záběrů uvidí jak vypadaly v dávné i nedávné minulosti a navíc se seznámí s některými, ještě nedávno veřejnosti nepřístupnými místy. Videokazeta Vltava v obrazech by měla být součástí videotéky nejen všech vlastníků videopřístrojů, kteří mají vztah k své vlasti, jejím pamětihodnostem, krásám, historií a samotné přírodě, ale i skautských oddílů i středisek pro jejichž vůdce i vůdkyně se může stát nesporným pomocníkem nejen ve výchovné, ale i zábavné činnosti skautek a skautů.

Vzhledem k tomu, že je vydávána v minimálním nákladu 1000 ks a je reálný předpoklad brzkého vyprodání nabízíme zájemcům možnost přednostního dodání. Prodejní cena videokazety je 369,- Kč + poštovné 30,- Kč a zájemci si ji mohou objednat na adrese: Milan Svoboda, Čechova 5, 170 00 Praha 7, tel. 02/33371369, 0604/722851.

POUŤ K SV. JIŘÍ

27. dubna se po 50 letech koná pouť k sv. Jiří. Slavnostní bohoslužba v bazilice sv. Jiří na Pražském Hradě bude od 10 hodin celebrovat ústřední duchovní rádce Junáka bratr biskup František Lobkowitz, po ní budou na třetím hradním nádvoří u sochy sv. Jiří posvěceny skautské prapory. Pro mimopražské bude následovat program s prohlídkou Prahy.

Vycházka na staoroslavný Vyšehrad

Prohlédneme si také rotundu sv. Martina a chrám sv. Petra a Pavla.

Vycházku vede Mirek Pergler

Středa 24. dubna

Sraz je na stanici Vyšehrad (nástupiště od centra směr Kačerov).

Jirka Hold-Amateur: K JARNÍMU SRAZU KAPITÁNŮ A KAPITÁNEK V DUBNU 2002 A K SERIÁLU O GUADALCANALU

V čísle 6 na straně 13 KAPITÁNSKÉ POŠTY jsem výrazným článkem požádal účastníky jarního srazu K+K, aby si s sebou přinesli transistorová radia a tím nám jednak pomohli vyzkoušet nové RADIO NAVIGAMUS a jednak si tak umožnili poslech jednání srazu. Je mi to velice líto, ale musím se vám všem omluvit. Nemůžeme tuto akci uskutečnit. Důvodem je to, že v době odevzdávání článku do KAPITÁNSKÉ POŠTY jsem netušil, že mi během následujícího týdne přijde pozvání (a hlavně letenka!) do USA, kde strávím následující tři měsíce pravděpodobně opět na palubě USS EAGLE při instrukční plavbě seniorů—navigátorů. Loď má údajně namontovány nové moderní navigační přístroje, samozřejmě elektronické. Omlouvám se tedy ještě jednou a těším se, že vyzkoušení RADIA NAVIGAMUS uskutečníme na podzimním srazu K+K a zejména na jarním srazu K+K v roce 2003, tedy těsně před NAVIGAMUS 2003. Současně pevně doufám, že se mi podaří objevit nové, dosud neznámé informace, o bitvě u Guadalcanalu, které se budu snažit odeslat radiem z paluby USS EAGLE redakci KAPITÁNSKÉ POŠTY. V kladném případě vyjdou tyto informace v seriálu GUADALCANAL 5, 6, 7 a 8 v číslech KAPITÁNSKÉ POŠTY 7, 8, 9 a 10. K tomu bych chtěl ještě upozornit zejména milovníky knih Artura Ransoma o Vlastřovkách a Amazonkách, že se mi v materiálech anglické ROYAL NAVY podařilo objevit jednu pozoruhodnou zmínku, která se týká admirála Nimitze. Podaří-li se mi v USA tuto zajímavost ověřit (prý ano!), tak se jí potěšíte v jednom z pokračování seriálu o Guadalcanalu.

VODNÍ SKAUTI DO EVROPY

Tímto Vám oznamujeme, že jak jsme slíbily, tak jsme také udělaly, aneb, co můžeš udělat dnes, neodkládej na zítřek...
...totiž: internetové stránky projektu „Vodní skauti do Evropy“ jsou v provozu na www.hkvs.cz/zahrakce/vs-de.htm!!!

Naleznete zde ke stažení formulář zveřejněný v minulém Kapitánské poště.

Vyplněný zašlete na tuto adresu: doevropy@hkvs.cz, nejlépe do konce března. Pro systematickou přípravu projektu potřebujeme informace v podobě této tabulky ode všech zájemců.

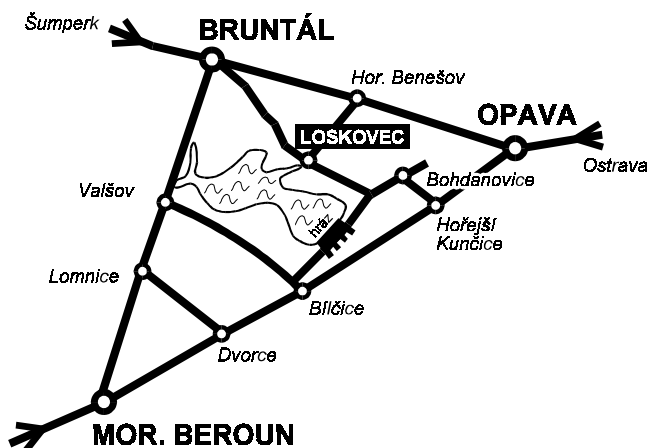
Na vaši brzkou odezvu se těší Bída a Mája

JEŠTĚ KE SKARE 2002

Nedopatřením se do první správy nedostala příjezdová mapa a spojení hromadnou dopravou, takže: Nejbližší železniční stanice jsou Moravský Beroun, Valšov, Bruntál. Odkud lze dojet autobusem až na místo, tj. do Leskovce nad Moravicí.

Bežný účet pro zaslání účastnických poplatků:
161251767/0300

Ahoj Sten

KALENDÁŘ AKCÍ

30. 3. – Otevírání Doubravy, Junák Ronov, Franta Bobr Zvěřina, Pod nádražím 520, 538 42 Ronov nad Doubravou, 0455/690 184, 0607/526 167

6. 4. – Lorenzova stuha (závod pramic), řeka Jihlava v Třebíči, pořádá přístav Žlutá ponorka Třebíč, info na www.5-oddil.unas.cz nebo na e-mail: zizal@seznam.cz

19.–21. 4. – Seminář K+V VS, Srbsko u Mnichova Hradiště, HKVS

19.–21. 4. – Divoká Orlice

3.–5. 5. – SKARE Slezská harta, Kapitanát VS Moravsko-slezského kraje, ing. Stanislav Holec, Francouzská 61, 708 00 Ostrava, e-mail: junakostrava@mybox.cz, tel: 069/696 25 55, 678 33 96

8. 5. – Kotorský závod – propozice budou v KP a na www.flotila-liberec.webzdarma.cz, přihláška a info: Roman Čajoch Patočka, Energetiků 483/3, 460 01 Liberec 4, tel/zaznam. 048/510 44 24, mob. 0604/98 32 10 patocka.r@tlib.cz

10.–12. 5. – Sázavské pádlo, Loděnice Vltava, info: Jaroslav Guma Veit, jveit@volny.cz

10.–12. 5. – 26. ročník JUPEE, soutěž ve zpěvu, středisko Lilie Karlovy Vary, Zdeněk Kunc, Karla Kučery 5, 360 06 Karlovy Vary, 017/45 19

11. 5. – Kotorský závod www.flotila-liberec.webzdarma.cz, (Flotila Liberec) Roman Čajoch Patočka, Energetiků 483/3, 460 01 Liberec 4, tel/zaznam. 048/510 44 24, mob. 0604/98 32 10 patocka.r@tlib.cz

18. 5. – Liberecké primátorky - propozice v KP a na www.flotila-liberec.webzdarma.cz, (Flotila Liberec) Roman Čajoch Patočka, Energetiků 483/3, 460 01 Liberec 4, tel./zaznam. 048/510 44 24, mob. 0604/98 32 10 patocka.r@tlib.cz

25. 5. nebo 8. 6. – Dětský den na přehradě – termín bude upřesněn, www.flotila-liberec.webzdarma.cz, (Flotila Liberec) Roman Čajoch Patočka, Energetiků 483/3, 460 01 Liberec 4, tel/zaznam. 048/510 44 24, mob. 0604/98 32 10 patocka.r@tlib.cz

31. 5.–2. 6. – Mimoňské pádlo, přístav Mimoň, Jan Šantora, Malá 168, 471 24 Mimoň, 0425/862 704

8. 6. – Čajová plavba (závod pramic), tábořiště Lavičky na Dalešické přehradě, pořádá přístav Žlutá ponorka Třebíč, info na www.5-oddil.unas.cz nebo na e-mail: zizal@seznam.cz

14.–16. 6. – MATTONI CUP, info: přístav Freetown Karlovy Vary, Radek Forman, Nákladní 21, 360 05 Karlovy Vary, 017/492 74

14.–16. 6. – ČPV Blanice

14.–16. 6. – Čochtanovy závody, Kroměříž a Uherské Hradiště, Ing. Zdeněk Vopička, Spáčilova 48, 767 01 Kroměříž

21.–25. 8. – AQUA 2002 (stretnutie skautov s medzinárodnou účasťou zamerané na vodu), Slovenský skauting - Aqua 2002, Pražská 11, 816 36 Bratislava, Slovenská republika, e-mail: aqua2002@aqua.sk, tel.: +421-2-57297305 (ústredie Slovenského skautingu), +421-2-44253872 (hlavný organizátor Aqua 2002)

13.–15. 9. – ČPV Teplá a Střela

28. 9. – Napříč Prahou přes 3 jezy, HKVS, Jaroslav Guma Veit, jveit@volny.cz

29. 9. – Pražský maratonský tříatlon, David Jupp Waraus, 0603856484

4.–6.10. – Hamerský potok, Kotva Braník

11.–13. 10. – Vavřínecký potok (Výrovka)

19. 10. – Víkend pražských vod: Rokytka (info PRJ tel. 02/802 340)

20. 10. – Víkend pražských vod: Botič (Kotva Braník)

26. 10. – Zavírání Doubravy, Junák Ronov, Franta Bobr Zvěřina, Pod nádražím 520, 538 42 Ronov nad Doubravou, 0455/690 184, 0607/526 167

2. 11. – 19. běh o koláč panny z Dívčích hradů, SK Motorlet, Martin Humpolec, 0608524217, motorlet@seznam.cz

Vsem kadetům Námořní akademie připomínám, že Akademie proběhne 16.—25. 8. 2002 v Žerčicích, a doplňuji, že seznamovací víkend se uskuteční 24.—26. 5. 2002 v Roztokách u Prahy. Čekatelské zkoušky budete skládat 11.—13. 10. 2002 v Nymburce.

Nevratná záloha, kterou musejí zájemci zaplatit do 15. 5. 2002 je 300 Kč. V Žerčicích účastníci doplatí 600 Kč.

Platba zahrnuje všechny tři části včetně stravy.

... a ještě nezapoměňte vyplnit do 30. 4. 2002 (raději však dříve, kapacita kurzu se začíná naplňovat) přihlášku, kterou najdete v Kapitánské poště 2001—02/3, zaškrtnout TURECKÝ ČLK VS, a poslat ji na adresu:

Radka Valešová

Waltrova 14

318 10 Pízeň

REGISTR SKAUTSKÝCH JACHET

Pavel Česák

**Předkládám plachetní registr,
opravený podle vašich hlášení.**

1. CLIPPER, P520 b123, 4/4,s, 8.vodní oddíl Ostrava
2. BRIGA, P520 b1, 4/4,s, 28.vodní oddíl Ostrava
3. BRIGANTINA, P520 b1, 4/4,s, 28.vodní oddíl Ostrava
4. ŠKUNER, P520 b12, 4/4,s, 8.vodní oddíl Ostrava
5. GALEONA, P520 b1, 4/4,s, 18.vodní oddíl Ostrava
6. GALEASA, P520 b1, 4/4,s, 18.vodní oddíl Ostrava
7. FLUITA, P550E f124, 3/4,s, 28.vodní oddíl Ostrava
8. FREGATA, P550E f124, 4/4,s, 8.vodní oddíl Ostrava
9. FELUKA, P550E f4, 4/4,s, 18.vodní oddíl Ostrava
10. VORVAŇ, P550 d1, 3/4, Oskar, Praha
11. VYDRA, P550 d1, 3/4, 5.ovs Dvůr Králové
12. P550, středisko Vaveha České Budějovice
13. VLNKA, P550 e, 3/4, středisko Vaveha České Budějovice
14. ALBATROS, P550 d1, 3/4, 4.přístav Praha
15. HASTRMAN, P550E a, 4/4, 3.ovs Havířov
16. RAK, P550 d1, 3/4, 4.ovs Jablonec nad Nisou
17. REJNOK, P550 d1, 3/4, 4.ovs Jablonec nad Nisou
18. ÁHOP, P550 d1, 3/4, 4.ovs Jablonec nad Nisou
19. FRAM, P520 b1, 4/4, 4.ovs Jablonec nad Nisou
20. TANUKY, P520 b1, 4/4, 4.ovs Jablonec nad Nisou
21. KALMAR, P520 d1, 3/4, 12.ovs Pardubice
22. HROCH, P550 d1, 3/4, 5.ovs Dvůr Králové nad Labem
23. JURKA (DELVAŇ), P550 d1, 3/4, 12.ovs Pardubice
24. DELVAŇ (JURKA), P550 d1, 3/4, 12.ovs Pardubice
25. VYDRÍ STOPOU, P550 d1, 3/4, Vysoké Mýto
26. VIKING, P550 d1, 3/4, 7.přístav Liběchov
27. HYLA, P550 d1, , 3/4, 10.přístav Maják Liberec
28. P550.d1, 3/4, Mladá Boleslav
29. RANA, P550 d1, 3/4, 10.přístav Maják Liberec
30. TORNADO, P520 a, 4/4, 30.ovs Liberec
31. HORNET, P550 d1, 3/4, 31.ovs Liberec
32. HUGO, P550 d1, 3/4, 5.ovs Havlíčkův Brod
33. VLAŠTOVKA, P550 c1, 4/4, 13.přístav Opařany
34. KAČKA, P550 d1, 3/4, 4.přístav Praha
35. ZAJAC, P520 b1, 4/4, 16.přístav Praha
36. RED SABAKA, P520 b1, 4/4, 16.přístav Praha
37. P520 b1, 4/4, 16.přístav Praha
38. P550 d1, 3/4, 16.přístav Praha
39. P550 d1, 3/4, 16.přístav Praha
40. P550 d1, 3/4, 16.přístav Praha
41. reserva HKVS
42. reserva HKVS
43. reserva HKVS
44. RACEK, P550 d1, 3/4, 4.přístav Praha
45. PIJAVICE, P550, d1, 3/4, 42. ovs Jilemnice
46. P550, 9.přístav Omaha Plzeň
47. P550, 9.přístav Omaha Plzeň
48. P550, 9.přístav Omaha Plzeň
49. P550, 9.přístav Omaha Plzeň
50. JESETER, Bruntál
51. OSKARKA, 214,06 Kolín
53. 99.ovs
54. ŽELVA, P550 d1, 3/4, 4.přístav Praha
298. VLNKA, P550, České Budějovice

STÁTNÍ PLAVEBNÍ SPRÁVA

Zkoušky vůdců malých plavidel (vnitrozemská plavba)
a vůdců rekreačních plavidel (příbřežní plavba - způsobi-
lost 2)

Zkoušky v roce 2002:

02.04. Praha
15.04. Přerov
16.04. Praha
22.04. Děčín
06.05. Přerov
13.05. Děčín
14.05. Praha
20.05. Přerov
27.05. Děčín
28.05. Praha
03.06. Přerov
04.06. Praha
10.06. Děčín
17.06. Přerov
18.06. Praha
24.06. Děčín
10.09. Praha
16.09. Děčín
16.09. Přerov
24.09. Praha
14.10. Děčín
15.10. Praha
21.10. Přerov
29.10. Praha
05.11. Praha
18.11. Děčín
18.11. Přerov
19.11. Praha
03.12. Praha
16.12. Děčín

Místo konání:

SPS Praha, Jankovcova 6, Praha 7. Zahájení zkoušky je
vždy v 8,30 hodin.

SPS Děčín, Labská 694/21, Děčín. Zahájení zkoušky je
vždy v 10,00 hodin.

SPS Přerov, Bohuslava Němce 640, Přerov. Zahájení
zkoušky je vždy v 9,00 hodin.

Bohužel i do tohoto čísla KP jsme dostali některé obrazové
předlohy v nepoužitelném stavu. Zpravidla se jedná o
kopírované obrázky. Prosím neposílejte je!
Některé obrázky dostáváme na disketě. Zde dochází nejčastěji
k tomu, že autor vůbec netuší, co činí (myslím techniku
digitalizace obrazu obecně) a proto dostáváme např. černobílé
obrázky skenované v barvách. To pak v důsledku znamená, že
datový prostor na disketě je vyplýván na zaznamenání
neexistujících barev a chybí hustota obrazové informace –
veliké puntíky, které neumožňují prokreslení detailu.

Posláním Skautské univerzity Pardubice je hledání inspirací pro skautskou výchovu v třetím tisíciletí. Program univerzity je určen nejen skautům, ale i široké veřejnosti. Přednášky se konají pravidelně 5x do roka, vždy poslední pondělí v měsíci od 18 hodin v přednáškovém sále na pardubickém zámku. Vstupné je dobrovolné a každý účastník získává zdarma text přednášky, která je současně publikována i na internetové adrese <http://junak.pardubice.cz>. Téma březnové přednášky:

Přístav vodních skautů

PO STOPÁCH SEDMIČKY

Vývoj od maňásku až po plachetnici na moři představuje 64letá historie i současnost legendární SEDMIČKY, oddílu a posléze střediska pardubických vodních skautů. Otevře se Vám pohled do dějin oddílu od roku 1937 po dnešní dny. Budete moci nahlédnout do kronik, které byly podkladem pro knihy „SEDMIČKA“ a „OSTROV PŘÁTELSTVÍ“ od Miloše Zapletala, i do 38 ročníků oddílového časopisu HROŽRAMROVO. Video pak doplní mluvené slovo.

Pondělí 25. března 2002 od 18:00 hod.

Přednáškový sál pardubického zámku

Srdečně zve Okresní rada Junáka Pardubice

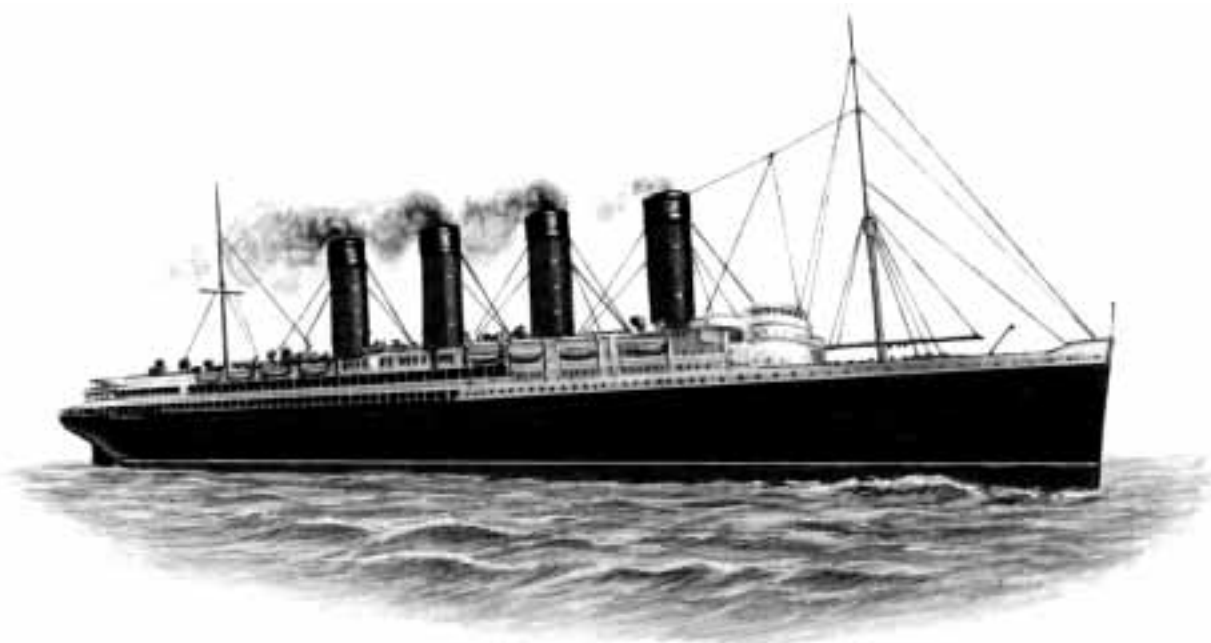
LUSITANIA

Cunard Line, Liverpool
John Brown, Clydebank

Cunardova odpověď na stavbu nových lodí, které začaly do služby začátkem dvacátého století setrvalí konkurenti, byla stavba dvojice velkých a rychlých lodí: *Lusitania* a *Mauritania*. Průkopnickým činem bylo použití parních turbín umísťujících výkon Británii zpět Madruu státní, kterou od roku 1887 nepřetržitě drželi Němci. Jejich stavbu podpořila i britská vláda, která Cunard Line poskytla půjčku ve výši 2,6 milionů liber. Stavba takovýchto velkých lodí přinesla i řadu technických problémů, protože většina prstevu byla příliš mělká a konstruktéři museli najít optimální tvar trupu pro omezený ponor.

Stavbu *Lusitania* začala v roce 1905 a loď s hmotností přes 15 000 tun spustili na vodu 7. června 1906. Uč při zkouškách se ukázalo, že loď je velmi rychlá a splní předpoklady konstruktérů. Na první plavbě z Liverpoolu do New Yorku vyplula 7. září 1907. Madruu stavba získala při druhé plavbě rychlostí 23,99 uzlu a rekord překonala i při zpáteční cestě rychlostí 23,61 uzlu. Později Madruu stavba získala *Mauritania*, ale v roce 1909 *Lusitania* rekord západním směrem překonala ještě jednou, průměrnou rychlostí 25,85 uzlu.

Při vypuknutí války počítala admirálita s tím, že bude moct loď využít jako pomocný stížeň. Když válka vypukla, *Royal Navy* kvůli velké spotřebě nakonec loď nepřevzala a zůstala na atlantické brance. 4. února 1915 Německo vyhlásilo vody kolem Británie a Irska za válenné pásmo, v němž bude potápat všechny nepřátelské lodě bez výstrahy. 1. května vyplula *Lusitania* z New Yorku. Jak se později ukázalo, na její palubě bylo i přes 1000 bedniček s municí. 7. května ve vzdálenosti asi 12 mil (32 km) od mysu Old Head of Kinsale v Irsku ji torpédovala německá ponorka U-20 pod velením kapitána Waltera Schwagere. Loď se za dvacet minut potopila. Přes úroveň podání se nepodařilo včas spustit většinu záchranných člunů a katastrofa si vyžádala 1198 lidských životů. Úmrtí sto dvaceti osmi Američanů se odrazilo na zhoršení americko-německých vztahů. Zahraničím se jen 761 osob. Potopení *Lusitania* mělo široký ohlas ve světě. Zatímco v Německu ho propaganda oslavovala jako úctivý čin, v Honan a dalších zemích vyvolal vývolal velké protesty.

Kapitánská pošta ročník 2001/2002

Informační zpravodaj vodních skautů a skautek. Vydává HKVS vlastním nákladem jen pro vnitřní potřebu.

Příspěvky zasílejte na adresu:

- Ing. Zdeněk Hájek, Štěpánská 16, 110 00 Praha 1 (diskety s texty + papírové předlohy, obrázky).
- E-mail: cesak@volny.cz (jen texty – soubory ve formátu *.TXT)

Sazba a tisk: Tiskárna Ralsko, s. r. o., Mimoň, Malá ul. 168/III, PSČ 471 24, tel./zázn.: 0425/862 704